

HISTÒRIA T.4: L'Imperialisme

1.L'IMPERIALISME

L'Imperialisme és la **conquesta** que es va fer al segle XIX per part de la **població europea** en Àfrica i Àsia per causes polítiques, socials, religioses, econòmiques, culturals...

- Vinculat amb la **2ª Revolució Industrial**, per obtenir mà d'obra i matèries primeres
- **V.Ulianov Lenin**: l'imperialisme és la **fase superior del capitalisme** per l'objectiu trobar nous mercats i d'aconseguir més capital

1.1) CARACTERÍSTIQUES IMPERIALISME

- Es centra en **Àfrica, Àsia i el Pacífic**
- **Ritme molt ràpid d'ocupació** → carrera per conquerir
- Majoritàriament **colònies d'explotació econòmica i ocupació**
- **Caràcter bel·licós**: multitud de conflictes
- **França i Gran Bretanya** → principals potències

1.2) FASES DE L'IMPERIALISME

- **1ªFASE**: exploració i conquesta
- **2ªFASE**: administració i organització
- **3ªFASE**: explotació

2.EL REPARTIMENT DEL MÓN

2.1) EL DESMEMBRAMENT D'ÀFRICA

- **1880**: Àfrica era un continent quasi desconegut
- **1914**: Àfrica estava totalment repartit entre les potències europees

CONFERÈNCIA INTERNACIONAL DE BERLÍN (1884-1885)

- Es celebra per **repartir-se artificialment Àfrica** entre les potències europees
- Fixa **normes per evitar conflictes**:
 - **Ocupació efectiva**: el primer país que arriba, és propietari
 - Ordre: des de la **costa** cap a l'**interior**
 - **Rius navegables** sense propietaris: **Nil, Níger, Congo**

POSSESSIONS COLONIALS

- **Gran Bretanya**: Egipte, Sudan, Nigèria, Kenya, Serra Lleona
- **França**: Algèria, Tunis, Marroc, Senegal
- **Alemanya**: Togo, Camerun
- **Portugal**: Angola, Moçambic

- **Espanya:** Sàhara, Guinea Equatorial, Marroc
- **Itàlia:** Somàlia Italiana, Etiopia
- **Bèlgica:** Congo Belga

2.2) L'OCUPACIÓ D'ÀSIA

- No volien ocupar → **territoris d'intercanvi**
 - millors edificis
 - molta població
 - diferències culturals

POSSESSIONS COLONIALS

- **Gran Bretanya:** Índia, part de Xina, Malàsia, Birmània
- **França:** Indoxina, part de Xina
- **Portugal:** Macao, Timor
- **Holanda:** Indonèsia

EL CAS DE XINA

- Xina derrotada per **Gran Bretanya** → guerra de l'opi
- **No podien ocupar-la:**
 - territoris estratègics comercials
 - construcció del **ferrocarril** → benefici econòmic

CONFLICTES

- **1857-1859:** Revolta dels sipais a l'Índia contra l'explotació econòmica dels britànics → durament **reprimida**
- **1900-2001:** Revolta dels bòxers a China contra la influència i control estranger → també va **fracassar**

3. Noves potències imperialistes

3.1) IMPERIALISME D'ESTATS UNITS

- **Causa principal:** aconseguir **matèries i mercats** → colònia d'explotació
- **Característiques:**
 - Considerat país de la **llibertat** i la **democràcia**
 - Paper central de les **multinacionals**
 - Es centra en el **control econòmic** en lloc de l'ocupació política
 - Combina **pressions polítiques i econòmiques** → aconseguir matèries
 - Reserva de la **intervenció armada** → controlar
- **Fases:**
 - **expansió** cap a l'oest i sud
 - **control polític i econòmic**
 - compra d'**Alaska** a Rússia

- compra de **Lousiana** i **Florida**
- intervencions a **Mèxic, Puerto Rico** i **Filipines** → mercat
- **1908**: tractats amb **Panamà** i el seu **canal**
- control final de tota **Amèrica** i el **Pacífic**

3.2) IMPERIALISME JAPONÈS

- **Causa principal**: modernització econòmica del Japó Meiji (**1868-1912**) → tonarda de l'emperador i revolució
- **Fases**:
 - comença la **indústria**
 - busca **colònies** on
 - vendre **productes industrials**
 - aconseguir **matèries primeres**
 - enviar **població sobrant**
 - crea un **exèrcit**
 - s'espandeix: **Illes Kurils, Ryukyu, Formosa, Sajalín, Manxúria, Corea**
 - derrota militarment: **Xina** (**1894-1895**) i **Rússia** (**1904-1905**)

4. Conseqüències de l'imperialisme

4.1) PER A LES METRÒPOLIS

- **ECONÒMIQUES**:
 - cada vegada més **riquesa** de les colònies → concentrada en la burgèsia
 - la resta de la població **paga impostos** → mantindre l'imperi
- **DEMOGRÀFIQUES I SOCIALS**: s'envia a les colònies la **població sobrant, pobra** i en **atur** → evitar conflictes
- **POLÍTIQUES**:
 - les colònies suposen un gran **prestigi per als governs**
 - **desvien l'atenció** d'altres problemes
- **IDEOLÒGIQUES**: es crea un **sentiment de superioritat** i **paternalisme** de l'home blanc cristià sobre els "salvatges".
- **ENFRONTAMENTS**: conflictes a les colònies entre les **grans potències** → condueixen a la formació dels blocs enfrontats en la **1ª Guerra Mundial**.

4.2) PER A LES COLÒNIES

- **ECONÒMIQUES**:
 - la metròpoli s'emporta els **beneficis, matèries primeres** i **riquesa**
 - s'expropien les millors **terres**
 - substitució **agricultura tradicional** → **agricultura de plantació**: produir per exportar i beneficiar les multinacionals
 - substitució de l'**artesanía tradicional** → **productes industrials barats** de la metròpoli
 - intercanvi desigual en el **comerç**
- **DEMOGRÀFIQUES**:

- creix la població per
 - arribada d'**emigrants europeus**
 - reducció **mortalitat** → enfermetats
- **reemplaç** de la població indígena
- **SOCIALS:**
 - es trenca la **societat tribal tradicional:**
 - burgesia (metròpoli)
 - proletariat (colònia)
 - s'introdueix la **societat capitalista occidental**